

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos: a Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 2 P, félévre 4 P, egész évre 7 P.

HIRDETÉSI ÁRAK:

1 hasáb szélességben mm. soronként 10 fillér.

Főszerkesztő:

HARTNER NÁNDOR

Szerkeszti:

ifj. SZÁSZ ERNŐ

MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Muraszombat, Horthy Miklós ut 18 szám / Telefonszám 71. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

XXXVII. évfolyam. / 1. szám.

ÁRA 16 fillér.

Január 1. — Péntek.

Ujévi fohász

Add, Urunk, hogy az új esztendőben jobbak legyünk, mint eddig voltunk. Találjon szívünkbe utat az igaz hit, tegye meleggé lelkünket a szeretet, jóakarát vezérelje tetteinket.

Legyen erőnk a... szíves vállalására!

ságunk elfeledni az euenünk elkövetett vétket, emlékezetünkben frissen éljen jótévőink iránt a hála.

Hazafiasságunk teljesedjék ki igazi magyarsággá! Nemzetünk forró szeretete ne tegyen bennünket igazságtalanokká másokkal szemben és tegyen kérlelhetetlenné saját hibáink ellenében. Tudjunk megértőek lenni, nagylelkűek lenni, türelmesek lenni még azokkal szemben is, akikről megértést, nagylelkűséget és türelmet még sohasem kaptunk. De ha kell tudjunk kegyetlenül kemények lenni ezeréves hazánk szebb jövőjéért folytatott küzdelmünkben!

Legyünk állhatatos honvédek, ha azt kívánja a nemzet, katonaruhában, ha pedig úgy kívánja, tollal, kaszával, kalapáccsal a kezünkben! Ne várjuk másoktól a munkát, ne mások áldozatának nagyságát mérlegeljük, hanem azt nézzük: mit tehetünk mi és mit kell nekünk tennünk!

A boldogságot ne keressük az eseményekben, hanem fedezzük fel saját munkánkban. Bontakozzék ki teljes nagyszerűségében az a feladat szemünk előtt, amely nemzedékünkre vár. Érezzük azt, hogy olyanoknak kell lennünk, mint a honlapítóknak, mert másként nem tarthatjuk meg a világnak ezt a nagyszerű nemzetet, amely már eddig is annyi nemes értékkel gazdagította az emberiséget.

Legyünk büszkék arra, hogy magyarok lehetünk! Történelmi áldozat a népek oltárán, amelyek ezer éves harcaiban hullatott véréből már annyiszor született meg a megbocsátása Európa mulasztásainak!

Add, Urunk, hogy a legkisebb is megértse köztünk: az új esztendő boldogságát nem várhatjuk a szerencsétől, ezt a boldogságot másoknak és sajátmagunknak sajátmagunkban kell megteremtenünk! Mert az események belőlünk születnek. Jobbat csak akkor hozhat számunkra a sors, ha mi magunk is jobbak leszünk!

Igérjük kát meg önmagunknak, hogy igyekszünk az új esztendőben jobbak lenni és csak ezután kívánunk másoknak

BOLDOG

UJ ESZTENDŐT!

ifj. Szász Ernő.

A muraszombati csata huszonegyedik évfordulója

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület állást foglal a vend nyelvkérdéssel kapcsolatban

Az egyesület kijelölt bizottsága foglalkozott a Dr. Pável Ágoston által készített vend nyelvtannal

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület hivatása:

segíteni a vendet, hogy a magyar nyelvet elsajátíthassa

SZÜKSÉG VAN MAGYAR OVODÁK FELÁLLÍTÁSÁRA, A NŐK HAZAFIAS NEVELÉSÉRE ÉS A TANÍTÓ-KÉRDÉS HELYES RENDEZÉSÉRE

A vend nyelvtan kiadására, vagy ki nem adására javaslatot tegyen. Az egyesület véleményezése természetesen az illetékes körök előtt irányadóan jön számításba.

Az elnök még hangsúlyozta azt is, hogy a nyelvtan megírását másfél évvel ezelőtt határozta el a választmány, amikor arra az idekerült tanítóknak és tisztviselőknak sürgős szükségessége lett volna. Azóta a helyzet lényegesen változott, mert ma már mindenki, akinek szüksége van rá, megtanult a néptől az igazi vend nyelvet beszélni. (Számos tanító esete bizonyítja ezt.) De e mellett is, a tavalyi választmányi ülésen csak

alkalmi segédeszköz megteremtéséről volt szó,

semmiestre sem egy kis nyelvsziget nyelvének tudományos rendszerbe foglalásáról, kiváltkép pedig nem vend irodalom megteremtéséről és kifejtéséről. A vendek maguk sem kívánják ezt, sőt tiltakoznak ellene, mert a magyar nyelvet akarja valamennyiük minél gyorsabban tökéletesen elsajátítani, hogy ezáltal a magyar életbe — amelyhez lélekben mindig is tartozott — nyelvileg is jól bele tudjon kapcsolódni.

Antauer Jenő főtitkár ismertette ezután a dr. Pável Ágoston által elkészített nyelvtant.

A munka kiváló tudományos mű, néhány kivétellel az igazi vend nyelvet adja. A terminológiájához szükséges műszavakat — a vendben azok nem lévén meg —

a szlovéntól kölcsönözte, de a vend nyelvhez idomította.

Antauer Jenő beszámolója után hosszas megbeszélés következett a vend nyelvtannal és a vend nyelvkérdéssel kapcsolatban. A megbeszéléshez valamennyi jelenlévő hozzászólt és

valamennyi jelenlévő véleménye megegyezett abban,

hogy a dr. Pável Ágoston által elkészített nyelvtan olyan tudományos és olyan terjedelmes munka, hogy sokkal több annál, mint amire az egyesület gondolt. Tudósok számára rendkívüli élvezetes és magas színvonalú olvasható lehet, vendül azonban nem tudna belőle tanulni az egyszerű ember.

Erre a munkára inkább a nyelvésznek lehet szüksége, mint a muravidéki népnek.

ennek ellenére átadják a nyelvtant tanulmányozásra Mikola Sándornak, dr. Törnár Edének, Siftár Károlynak, Antauer Jenőnek, Stevancsecz Rezsőnek és Vértes Aladárnak. A bizottság csak a tanulmányozás befejezése és újabb megbeszélés után adja meg a hivatalos véleményezést a választmány számára.

A megbeszélés során Hartner Nándor elnök a Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület célkitűzéseivel és munkájával kapcsolatban tett nagyjelentőségű bejelentéseket. Az egyesületet a felszabadulásakor azoknak a sürgős nemzeti feladatoknak a megvalósítására hívták életre, amiket hivatalos vonalon nem lehetett volna megoldani. Ezért

a tulajdonképeni egyesületi élet még nem indulhatott meg,

csak az elnökség dolgozott és rajta keresztül az egyesület igen nagyjelentőségű nemzeti célok megvalósításán fáradozott. Január végére összehívják az egyesület közgyűlését és ekkor kezdetét veszi a tulajdonképeni egyesületi élet. Az egyesület hivatása ettől kezdve még fokozottabb mértékben az lesz, hogy

a vendek nyelvi magyarrá válását elősegítse.

A muravidéki vend-magyar népet nem szabad olyan szemmel nézni, mint más nemzetiségeket, ez a nép nyelvben is magyarrá akar válni,

hát nem szabad kényszeríteniük arra, hogy nemzetiség legyen.

Ezért az egyesületnek támogatnia kell a kormányzatot a tanító-kérdés helyes rendezésében, magyar ovodák felállítását kell szorgalmaznia és nem utolsó sorban arra kell törekednie, hogy a nők, az édesanyák is magyar nemzeti szellemű nevelést kapjanak!

Hartner Nándor elnök fejtegetéseit igen nagy helyesléssel hallgatta végig a bizottság és több felszólalásban támasztották alá nézeteit.

Szilveszter-est

a muraszombati kaszinóban

A muraszombati kaszinó tagjainak óhajására az egyesület elnöksége elhatározta, hogy szilveszter-estet rendez a tagok és azok családja számára. A háborúra való tekintettel a szilveszter-estet szerény keretek között rendezik meg, de hangulata annál kellemesebbnek ígérkezik.

Ezidén is január 10-én emlékeznek meg a Muravidék társadalma a muraszombati csata hősi halottairól

... 1918 év utolsó napjaiban megjelentek az ősi magyar-vend város utcáin a szerb katonák. Hadsereg nem állta utjukat, a meglepett lakosság fogcsikorgatva, de tehetetlenül tűrte a megszállást. Nem nyugodott azonban bele, titkon szervezkedett és megtámadta a megszállókat. Alig néhány puskával, kisszámú sereg. A föltény kevés volt, a csapat kicsi, de a harcosok keblében magyar sziv dobogott. Január 3-án délután 5 órakor már nem volt szabad szerb a városban!

Ez a hősi fegyvertény a Muravidék hitvallása volt, amellyel megmu-

tatta, hogy magyar akar lenni és magyar akar maradni örökké!

Az 1919-i csatáról január 10-én emlékeznek meg Muraszombat társadalma. Délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet lesznek, a temetőben lévő hősi síroknál 11 órakor kezdődik az ünnepség. Zenekar játszik, levente szaval, Mórocz főjegyző emlékbeszédet mond, megkoszorúzzák a sírokat.

Az ünnepélyre kivonul a honvédség, kivonulnak a leventék és a tűzoltók. Az ünnepélyt Gombás István főhadnagy, levente körz. parancsnok rendezi.

A csáktornyai vasuti merénylet gyanúsítottja a szombathelyi honvédtörvényszék előtt

A szombathelyi honvédtörvényszék elé került Poszavec István 24 éves zalavári földmives, katonaszökevény, akit 9 rendbeli lopással vádoltak. A vádlott személyének külön érdekességét kölcsönözött az a feltevés, hogy ő a csáktornyai vasuti merénylet elkövetője. Ez utóbbi feltevés azonban bizonyítékok hiányában megdőlt.

Poszavec István Jurinec Mártonnal és Antonovics Jánossal együtt

a muraközi falvakat fosztogatták és a lopott holmikat átcsempésztek Horvátországba.

Egyik csempészutjuk során a horvát

rendőrség elfogta őket és átadta a magyar hatóságoknak. Az átadás alatt a három tolvaj szétfutott, Poszavecet nyomban elfogták, Jurinec súlyosan megsebesült, Antonovics pedig jelenleg is szökésben van.

Poszavec a honvédtörvényszék előtt beismerő vallomását visszavonta. A statáriális bíróság számos tanu kihallgatása után sem tudott egyhangu határozatot hozni, végül is úgy döntött, hogy az ügyet a rendes bíróság elé utalja. Így nem kerül életébe a három muraközinek a falvaikban elkövetett

Beszélgetés Kondor Lajos karikatura rajzolóval,

aki 34 államban járt, mielőtt haza tért volna Muraszombatba

Nemrégiben cikket írtam Vámosi Saáry Gyuláról, a neves muraszombati származású festőművészről. A riport megjelenése után barátaim felhívták a figyelmemet arra, hogy él körünkben még egy külföldön is ismert művész: Kondor Lajos karikatura-rajzoló. Az ő sorsa, a vele történt események is érdeklik majd a földieket.

Megkerestem hát Kondor Lajost és elbeszélgettem vele külföldi élményeiről, munkájáról, sikereiről. Sok érdekeset hallottam, 34 államban aratott sikereket a murahalmosi igazgatótanító fia, 10 nyelven beszél maga is, számos nagy politikus, író, művész és sportoló karikatúrájának megrajzolása fűződik nevéhez.

Még külföldi tapasztalatainál is érdekesebb gyűjteménye. Azt mondja ugyan, hogy csonka, legjobb karikatúrái külföldön maradtak, ennek ellenére élmény a szakértő számára átlapozgatni rajzait. Találók ezek az arcok, egy-két eltulzott vonással is meg tudják adni az arc jellegét. És amint tapasztaltam, gyorsan készülnek. Két-három gyors ceruzavonás és már hegyesorru, de jovialis karikatúrám ott diszelgett a rajzlapon. Igazi karikatura, még a hajam is dusnak látszik rajta...

Kondor Lajos jövő terveiről is beszélt. Tavaszig itthon marad Muraszombatban, akkor pedig a fővárosba utazik dolgozni. Talán kiállítás is rendez itthon. A háború végén pedig ismét jöhetnek a külföldi sikerek. (-)

Maximálták a textilárak árait!

A „Vasvármegye“ című napilapból vesszük át a Magyar Távirati Iroda alábbi jelentését:

A Közellátási Hivatal a vásárlóközönség tájékoztatása céljából egyes textilneműek határárait az alábbiakban közli:

SÁGHEGYI BAZALTBÁNYART.

ut és vasutépítési
kőanyag

Telefon: CELLDÖMÖLK, 16.

Egy mindenes szakácsnőt

keresek. Muraszombat, Mikola Sándor u. 11. Benczik.

Megnevezés	Gyapjuszövet	
	belföldi	külföldi
	P	P
Sportszövet	30.—	50.—
Kamgárn	40.—	70.—
Átmeneti kabátszövet	50.—	80.—
Télkabátszövet	60.—	100.—
Pamutszövet:		
Lepedővászon	7.—	20.—
Sifon	4.—	8.50
Flanell	5.50	9.—
Karton	5.—	—
Inlet	3.50	11.70
Kanavász	4.—	—
Műselyem:		
Crepe de Chine	4.50	
Crepe Satin	6.—	
Crepe Georgette	4.50	
Ujjabélés	5.50	

Megjegyezzük, hogy Muraszombatba még nem érkezett hivatalos értesítés az árak maximálásáról.

HIREK

Boldog új esztendőt kívánunk valamennyi kedves olvasónknak és hirdetőnknek.

A Muraszombat és Vidéke szerkesztősége és kiadóhivatala,

— A „Muraszombat és Vidéke“ december 18-i számának vezércikéből idézetet közöl a Magyar Élet Párt országos gazdálapja, az „Uj Barázda.“ A fővárosi újság a muravidéki eseményeket mindig figyelemmel szokta kísérni.

— Csermely Béla musznai főjegyző gyásza. Súlyos csapás érte Csermely Béla musznai főjegyzőt. Feleségének édesanyja, Horváth Gyuláné 55 éves korában Rádóckölkeden meghalt. A megboldogultat nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a zalaszentgróti temetőben.

BOLDOG ÚJÉVET
KIVÁN
*
HÁHN IZIDOR
PAPIRKERESKEDŐ
és VENDVIDÉKI KÖNYVNYOMDA
MURASZOMBAT

— Gumilár Kálmán sikeresen letette az ipartestületi jegyzői vizsgát. Gumilár Kálmán, a Muraszombati Járás Ipartestületének jegyzője kötelező tanfolyamon vett részt Budapesten. A tanfolyamot vizsga fejezte be, amit Gumilár Kálmán sikeresen letett.

— Korlátozták a villany-fogyasztást. A kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében 1943 január 1-től a villanyfogyasztást korlátozzák. A félejeles közvilágítási lámpák csak este 8 óráig éghetnek, a házzsámblákat és az üzletek kirakatait világitani tilos.

— Bankszünnap január 2-án. A Takarékpénztárak és Bankok Egyesületébe tartozó összes pénzintézetek, valamint a Magyar Nemzeti Bank 1943. január 2-án bankszünnapot tartanak. Erre való tekintettel a muraszombati pénzintézeteknél is szombaton, január 2-án hivatali szünet lesz, pénztáraitak tehát ezen a napon zárva tartják.

— Országos gyűjtés a Honvédcsaládokért! Amidőn az ország első asszonya, Kormányzó Urunk Hitvese augusztus 10-én rádiószózatot intézett a magyar társadalomhoz a Szovjet-Oroszországban harcoló magyar honvédek részére megtartott téli ruha gyűjtés érdekében, bejelentette, hogy a tél folyamán mozgalmat indít a hadbavonultak itthonmaradt családjának társadalmi támogatása céljából is. — Azóta sok áldozatot szedett a háború s a megdicsőült hősök élén vitéz Nagybányai Horthy István Kormányzóhelyettesünk vonult be a halhatatlanságba. Édesanyja, az ország első asszonya hozta tehát a legnagyobb áldozatot a hazáért s most ez a gyászborult anyai sziv fordul a magyar szivekhez, hogy enyhítse a hadbavonult katonák családjának sorsát. A szeretetteljes kérő és hívó szó, amely az áldozat és a köteletség jogán szól hazzánk — mindnyájan érezzük! — kötelező erejű parancs. A Kormányzó hitvese által bejelentett akció január 17-től február 7-ig gyűjt pénzzadományokat a hadbavonultak családjára részére. Ez a gyűjtés valóban több egyszerű jótékonykodásnál,

amelynek gondját pár filléres adománnyal el lehet vetni. Adnunk kell, minél többet, erőnkön felül, hiszen a társadalom emberi és magyar érzése ilyen alkalmakkor nyilatkozik meg s ebben a gyűjtésben is eldől a nagy kérdés, hogy igazán és őszintén akarjuk-e a jobb, boldogabb jövőt. Adjunk, mert mindnyájunk jövőjének és boldogságának adunk!

A szovjet víziutak helyzete

Szovjetország kb. 100.000 km-es belföldi víziútjainak legfontosabb vonalai már megbénultak. A szovjet elvesztette a Dnyesztret, a Dnyepert, a Dnyeper-Bug csatornát, a Dont és a Volga alsó folyását, ahol a káspitengeri forgalmat a német légiere és a sztalingrádi állás teljesen megzavarja. Ezenkívül megakadt a közlekedés a Felső-Volga és Leningrád között, valamint a Ladoga-tó és a Balti-tenger között.

Az orosz víziutak maradványai a Káma, a Középső Volga és az Oka. Tehát a szovjet gazdálkodása számára fontos víziutak már a tengelyhatalmak kezén vannak.

Kilenc milliárd liter benzin a tengerben!

Német tengeralattjárók és repülőgépek a háború kezdete óta kerek 4.6 millió brt tankhajót sülyesztettek el. Hogy ez mennyi benzin és olajvesztés jelent az angolszások számára, könnyen megítélhető ha egy 10.000 tonnás tartályhajó tartalmát kiszámítjuk. Egy ilyen hajó ugyanis több mint 20 millió liter benzint szállít. 4.6 millió brt hajóvesztés az annyi mint 560 drb 10.000 tonnás hajó, elsülyedésük tehát nem kevesebb mint 9.2 millió liter benzint jelent. Ezzel a benzinmennyiséggel 23.000 könnyű páncélcsovi mintegy ezerszer indulhatott volna csatába, vagy 300 romboló ötször körüljárta volna a földet. Egyetlen 10.000 tonnás tartályhajó benzinjével 1.600 bombázó-repülőgép tudna 2000 km-t repülni. 460 hajó elvesztése tehát 736.000 repülést akadályozott meg. Ennyi benzinmennyiséggel végül 76.000 teherautó százszor bejárt volna egy 2.500 km hosszú (Köln-Roszfov) távolságot. E példák élénken bizonyítják, hogy az elsülyesztések mennyire gyengítik az ellenfél harcerezét.

PROVIDENTIA

BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Muraszombati főügynöksége

és annak vezetője
KERCSMÁR ISTVÁN

KIVÁN BOLDOG ÚJÉVET

a nagybecsű üzletfeleink.

BOLDOG ÚJ ÉVET

KIVÁN

TITÁN JÁNOS

bornagykereskedő és vendéglős

KISSZOMBAT

BOLDOG ÚJ ÉVET KIVÁN

Kericsmár Kálmán

kovácsmester

Muraszombat

Leventék! Legyetek a belső front állhatatos katonái az új esztendőben!

LEVENTÉK!

Boldog új évet kívánok!

Ezzel a köszöntéssel üdvözlök egymást az ó-év utolsó napjának estéjén és az újév első napjaiban a rokonok és ismerősök. Sokan megvárják az ó-év éjjeli utolsó óra kondulást, hogy az újév első pillanatában szerencsét kívánhassanak egymásnak, hogy friss, jó kedvvel köszöntsék az újévet, melytől oly sokat várnak, remélnek.

Mindenki a következő új évnek örül, azt várja, attól reméli mindazt, amit az ó évtől nem kapott meg.

Pedig ki lát a jövőbe, ki tudja, mit tartogat a számunkra ez a szépek ígérkező, nevető újesztendő. Fátol van a szemünk előtt, ha előre nézünk. Vissza nézve olyan előttünk a múlt, mint a fényes nappal. Tekintünk előre, sötét előttünk minden, mind a legsötétebb éjszaka.

A napot követi az éjszaka, az ó-év világosságát az újév sötétje. A gondos ember azonban a leáldozó nap utolsó sugarainál körültekint a házatáján, hogyan készüljön neki az éjszaka sötétjének. Mit tegyen, hogy nyugodtan tölthesse az éjjel bizonytalan homályát, hogy készületlenül ne találja a reá szakadó sötétség.

Leventék! Ijadj!

A jövő a Tietek, de ez a jövő homályos előttetek. Készüljétek fel rá, nehogy meglepetések érjenek bennetek. De hogyan készüljétek rá?

Istenbe vetett hittel, aki teremtett bennetek, aki gondot visel az égi madárra, az biztosítja a benne hívők számára a jövőt is.

Csak hogy a boldog jövő biztosításához a Ti közreműködésükre is szükség van.

Nézzetek körül! A világ minden sarka lángokban áll. Hatalmas erők mérkőznek egymással. Ezer sebből vérzik a világ. Az emberek milliói tépik, marják egymást. Apáitok, testvéreitek, rokonaitok ott hullatják vérüket a messze orosz tájakon. Védik a teremtő igaz Istent, az istelenséggel szemben, a nemzetünket a nemzet-

köziséggel szemben. Az orosz bolsevizmus nem ismer Istent, hazát, családot. Kérdezzétek meg a harctérről hazatért ismerőseiteket, mit láttak ott, mit tapasztaltak? Azt, ahol nincs Isten, ott nincs sem szeretet, sem béke, sem áldás, ott tehát családi élet sem boldog. Nyomor, piszok, bűn mindegyik. Ettől véd meg bennünket a magyar honvéd karja, a Ti testvéreitek, ott kint a harctéren.

A múlt világháborúban is ott harcoltak apáitok győzedelmes elleneséges országok földjén minden ellenséggel szemben, és évekig birtuk ezt a harcot a külső ellenséggel.

De az ellenség nem csak külső, hanem belső is. Azok, akiknek érdekük, hogy mi és szövetségeseink ezt a háborút elveszítsük, innen belülről lámadnak bennünket, itthon akarnak elégedetlenséget és bajokat támasztani. A honvéd bátran harcol és halálmegevetéssel küzd a külső ellenséggel szemben, de elvárja tőlünk az itthonlevőktől, hogy nyugodtan, lemondással és kitartással viseljük mi is sorunkat. Mert mi a mi nélkülözésünk a harcoló honvédekhez hasonlítva? Joggal követelhetik tehát tőlünk a kitartást és azt, hogy azt a belső ellenséget, aki itthon elégedetlenséget és nyugtalanságot akar szítani, elnémit-sük és elpusztítsuk, mert a külső ellenséggel majd elbánik a honvédeink acélökle.

Leventék! Nektek fontos kötelességek van ezen a téren. Nektek vigyázatok kell a belső rendre. A Ti fiatal, éber szemetek, a suttogást is meghalló fületek, vegye észre a sötétben bujkáló ellenséget. Figyeljétek meg, ki akar közöttünk zavart kelteni.

Jegyezzétek meg jól, hogy ezer évig itt éltünk Szent István országában mi vendek. Ezt a hazát egynek teremtette a teremtő Isten. Amikor huszonnégy évvel ezelőtt gyenge emberek és gyarló emberi ész szétdarabolta ezt az ezer éves hazát, alig huszonnégy év kellett hozzá és az isteni igazság visszaadta azt, amit botor emberi akarat elvett. Hol vannak ma Szent István országának ellenségei? Eltűntek, de a magyar Haza él! Őseink ezer évig itt éltek, ez a föld adott nekik kenyeret és ebben a földben nyugosznak. Ez a föld a mi bölcsőnk, ez lesz a mi sirunk is.

Azonban most is vannak gonosz álmódosítók, akik nem akarják meglátni az isteni igazságot és akaratot. Hová gondolnak ezek? Nem tudják-e, hogy egy elvesztett háború az egész keresztény Európa pusztulását jelentené. Nem látják-e, hogy a kommunizmus számára nem szent sem Isten, sem haza, sem élet?

Ezeket a kétarcu, sötétben bujkálókat szemmel tartani a Ti feladatok. Leplezzétek le őket, szolgáltatások ki őket a törvény szigorának, mert ez nektek szent kötelességek.

Ragadjátok meg a belső ellenséget, akik sugdosnak, izgatnak és ámitják a népet. Adjátok át őket az igazságszolgáltatásnak, mint hazaárulókat. Ha a mi Magyar hazánk elveszne, akkor elpusztulna itt a kis vend népünk is, amely ezer évig boldogan élt itt és fejlődött.

Az újév napján Magyar Leventék, tegyetek fogadalmat, hogy a hazának minden ellensége és azok minden mesterkedésével szembeszálltok. *Imádkozzatok, dolgozzatok így, akkor élni fog a haza és biztosítva lesz a Ti jövőtök.*

vitéz CSERMELY ISTVÁN
főhadnagy, járási levénte pk.

BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KIVÁNNAK TISZTELT VEVŐIKNEK, BARÁTAIKNAK ÉS ISMERŐSEIKNEK

RITUPER ALAJOS

kerékpárok, rádió, írógép
és varrógép kereskedés

MURASZOMBAT

Siftár Károly

rőfős és divatáru kereskedő

Muraszombat

GUMILÁR KÁLMÁN
női és férfifodrász

MURASZOMBAT

özv. DOBRAY JÁNOSNÉ

„KORONA” SZÁLLODA

MURASZOMBAT

Rehn János

vegyeskereskedő

Muraszombat

PAUKO JÓZSEFNÉ

cukrászda

Muraszombat

BÁNFI JÓZSEF

VENDEGLŐS

MURASZOMBAT

BENKŐ ISTVÁNNÉ

férfidivatszalon

Muraszombat

SZOCICS FERENC

„MURA” KÁVÉHÁZ

MURASZOMBAT

ÉBENSZPANGER SALAMON

rőfőskereskedő

MURASZOMBAT

Szombathelyi Takarékpénztár r. t.

TELEFON 97 és 380

A MÁV HIVATALOS MENETJEGYIRODA FÍÓKJA

Eiland Lipót

gyümölcsnagykereskedő

Szombathely

SZOMBATHELYI VASÁRUGYÁR

Andavári József

SZOMBATHELY, ZANATI-ÚT

Nyersbőr és ócskavaskereskedő

SZOMBATHELYI
NAGYSZÁLLODA R. T.

(Volt KOVÁCS)

TELEFON: 172

Kávéház — étterem — tánchelyiség

SZENDREY

SPORTCIKKEK KERESKEDÉSE

SZOMBATHELY

Spilák Lajos

Csizmázia Antal bornagykereskedő

ügynöke

Szombathely

Brumen Genovéfa

kereskedése

MURASZOMBAT

A vágóborju árai

(A m. kir. közellátásügyi miniszter 97800/1942. K. M. számú rendelete)

1.) A jelen rendelet alkalmazása szempontjából vágóborju alatt a levágás céljára eladott és élő állapotban 150 kg-nál kisebb súlyú fiatal (szopós, vagy választott) bika- és üszőborjut, illetőleg tinót kell érteni.

2.) A vágóborjuk minősítésével kapcsolatban a jelen rendelet alkalmazása szempontjából

a) a 60 kg és ennél nehezebb, de 100 kg-nál kisebb súlyú, széles gerincű, telt vastag faru, ki nem bőgött borjut I. osztályúnak.

b) az a) alatt megállapított követelményeknek minőségileg meg nem felelő, továbbá a 100 kg és ennél nehezebb, valamint a 60 kg-nál kisebb

súlyú, vöröses, illetőleg tejes husu borjut II. osztályúnak kell tekinteni.

2. §.

1.) A rendes etetés és itatás után lemerített vágóborju legmagasabb termelői ára — az átadó istállójában, vagy ahhoz legközelebb fekvő hiteles mérlegen vagy vásártéren mért súly alapján 60/0-os súlyengedmény levonása után — az ország egész területén élsúly kilogrammonként a következő:

I. osztályu borju 1.70 P,

II. „ „ 1.60 P.

2.) Ahol az átadás nem gazdaságban történik, a termelőnek jogában van az állatot a mérlegelés helyén, a mérlegelés előtt normálisan etetni és itatni.

Felhívom

a nb. Közönség figyelmét, hogy megkaptam a muraszombati járásban az első magyar királyi méntelepről származó mént. (Oberlandi). Megtekinthető Mártonhelyen, 16 szám alatt.
3 Benkő Kálmán.

Az összes Vszefelé

cipészellékek, szilajak gépszijvarásra, jó minőség és olcsón kapható

szüszteriszke potrebszine, reménye, za masinszko reménye sivati dobro i fül sze dobi pri

KOLOSSA JÁNOS

bőrkereskedőnél

MURASZOMBAT Szombathely ut 3.

VÁROSIMOZI MURASZOMBAT

Előadások: 1942. december 31.-én 19.30 ó.
1943. jan. 1.-én, pénteken 11.15, 15, 17, 19.30 ó.
január 2.-án, szombaton 17 ó.

SZEGÉNY GAZDAGOK

Főszereplők: Uray Tivadar, Szelezcky Zita, Szilassy László, Mály Gerő, Vaszary Piri stb.

Előadások: január 2.-án szombaton 19.30 ó.
január 3.-án vasárnap 11.15, 15, 17, 19.30 ó.
január 4.-én hétfőn 19.30 ó.

TÁBORI LEVELEZŐLAP KARÁDY KATALIN

és „5 óra 40”

Főszereplők: Tasnády Mária, Kiss Ferenc, Uray Tivadar, Greguss Zoltán, Rátz Vali, Vaszary Piroska, Pethes Sándor stb.

B Boldog újesztendőt!
urács Jeromos
fényképész
Muraszombat

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN

LANDI FERENC

kéményseprőmester

TÓTKERESZTUR

Boldog ujévet kíván

Fink Leopoldina

kerékpár, rádió, varrógép és bazár
kereskedés - MuraszombatBOLDOG UJÉVET
KIVÁN

Brumen József

kereskedő
MURASZOMBAT

Boldog 1 * 9 * 4 * 3 évet

KIVÁN

*

Benkics János

vendéglős
MURASZOMBAT

BOLDOG UJÉVET!

CIKTA R. T.

CIPŐ és HARISNYA ELÁRUSÍTÓHELY
MURASZOMBAT

Boldog

1943 évet

KIVÁN

KEMÉNY MÓR

HENTES
MURASZOMBAT

Boldog 1943 évet kíván

KOHN SAMU

KERESKEDŐ

MURASZOMBAT

BOLDOG

1943 ÉVET KIVÁN

Domajnkò Imre

Muraszombat

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

Frim László

vaskereskedő
MURASZOMBAT

Érvényes: 1942.

MÁVAUT AUTÓBUSZ MENETREND

november 2.-től

Muraszombat—Alsólendva—Nagykanizsa										
X					d					
6.45	7.05	11.00	14.35	i	Muraszombat Korona sz.	é	8.55	9.45	17.45	d
	7.25		14.55		Belatinc			9.26		21.50
7.30		11.45			Lendvavásárhely		8.10		17.00	
8.20	8.20	12.35	15.50	é	Alsólendva	i	7.20	8.30	16.10	20.35
8.25	12.40	15.55	i	é	Alsólendva	é	7.15	16.05	20.30	
9.30	13.45	17.00	i		Letenye		6.11	15.01	19.26	
10.20	14.35	17.50	é	i	Nagykanizsa Központi sz.	i	5.20	14.10	18.35	
10.30	14.45	18.00	é	i	Nagykanizsa pu.	i	5.10	14.00	18.25	

Muraszombat—Szarvaslak					
X		X			
10.25	18.10	i	é	6.35	13.25
11.22	19.12	i		5.44	12.29
11.50	19.40	é	i	5.15	12.00

Muraszombat—Felsőlendva—Szentgotthárd					
X		X			
7.40	16.00	i	é	6.30	14.30
8.45	17.00	i	i	5.30	13.30
9.50	—	é	i	—	12.20

Perlak—Belica—Csáktornya—Stridovár					
c		c		c	
8.10	14.50	i	é	8.05	14.05
9.32	16.12	i	i	7.04	12.54
9.50	16.30	é	i	6.45	12.35
	16.40	i	é	6.40	
	17.50	é	i	5.30	

MEGJEGYZÉS: X=csak hétköznap közlekedik
d=Alsólendva—Nagykanizsa között csak hétköznap
c=Csáktornya—Perlak között csak hétköznap hétfőn—szerdán és pénteken, — Csáktornya—Stridovár között minden hétköznap közlekedik

BOLDOG UJÉVET

KIVÁN

CVETICS JÁNOS

ELSŐ MURAVIDÉKI FEHÉRNEMÜGYÁR
MURASZOMBAT

Boldog ujévet!

HOTEL »CENTRAL«

FAFLIK ALAJOS — MURASZOMBAT

Boldog ujévet kíván

Háhn Samu

rőfös, rövid és játéka-
áru kereskedése

Muraszombat - Vasut utca

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

SIFTÁR LAJOS

„MURA” FEHÉRNEMÜGYÁR
MURASZOMBAT

Boldog ujévet kíván

Vogrincics Géza

URI ÉS NŐIFODRÁSZ
MURASZOMBAT

Boldog ujévet kíván

Horváth Margit

férfidivatáru üzlet - Muraszombat

Boldog ujévet kíván

Kardos József

vaskereskedő
MuraszombatBoldog ujévet
KIVÁN

Ukel Sándor

szabómester
Muraszombat

Boldog ujévet kíván

CSERNYAVICS SÁNDOR

VASUTI VENDÉGLŐS
MURASZOMBAT

Boldog ujévet kíván

Kramarics József

női és férfifodrász

Muraszombat

Boldog

1943

évet!

Nemecz János

vaskereskedés és rádió-szaküzlet

Muraszombat

BOLDOG UJÉVET

KIVÁN

*

TURK JÓZSEF

VENDÉGLŐS ÉS SÖRLERAKATA
MURASZOMBAT

BOLDOG

1 * 9 * 4 * 3

É V E T !

ÁRDAI VINCE

KERESKEDŐ

MURASZOMBAT

V nouvo leto

Szvétek nouvoga leta vszákoga csloveka do dna düse zgene. Rávnó tak je, kak da dolivrzsemo iz szébe sztári gvant i oblecsémo nouvoga i tak pred gledalo sztoupimo i csákamo, da z novim gvantom tüdi noví cslovek sze pokázse.

Z novim letom vsze sztáre szkrbi, vszo trplejnye i cejlo bremen dolivrzsemo i sztojimo pred novim mislejnym, ka ka nam prineszé bodoucsnoszt? Pri tom mislejnyi, sze rázmi, szi szamo to dobro, to lejpo i prijétno zsvlejnnye zselejmo. Ali po navádi szmo vszigdár vkanyeni, ár zsvlejnnye nemre biti száma lepota, szamo prijétnoszt i dobroua. Cslovek je sztvorjeni za tou, naj sze zavej szvojega pozványa, naj sze posztávi z vszejmi mocsmi prouti hüdobijam i naj premága tou zsvlejnnye. Szamo tisztí sze lejko imenüje za csloveka, kí je vsze tezkoucse, trplenye i szküsávanye brezi vszaksega morgüvanya mirno prezsvivo. Szamo tisztí má sztálo meszto na toj zemli.

I zdaj, gda sztojimo na prági nouvoga leta, ne glédajmo radovejdo naprej i ne csákajmo, ka nam bode sors z punimi rokámi tálaó zemelszke dobroue, nego vsze ka csésémo doszégnoti, moremo szi z Bogá pomocsjouv szami pridelati. Ne csákajmo od drügoga pomoucsi, nego csi szmo szamo malo mogoucsi, pomorimo beteznim i obsztaranim. Práva kotriga právoga národa je vszigdár pripravlena vsze aldüvati za dobroidejnnye szvojega národa.

Tou nouvo leto sztoji na szredíni v bojni. Doszta mantre i zsalosztí, szkúz i britkouszti je prineszla zse na zemlou. Doszta áldovov zahtejva od vszákoga csloveka i bode mogoucse escse vecs térjala od nász. Na tou moremo biti pripravleni.

Nezadovolosztvo je velki i nevaren protivnik lüdsztva, záto nezadovolosztvi neszmimo datí meszta v nasem szrci. Zadovolni moremo bidti, kak je, ár nam je doszta bougse domá, kak pa pa csi bi gde vöni na frontí bili.

Vüpjamo! Ár szamo vüpanye nász goridrszj. I edno mámo gvüsnó vüpati, ka boude ednouk konec zsalosztí i príde mir z szvojim blájzsensztvom.

Vüpjamo v nase szoldáke, kí aldüjejo szvoje zsvlejnnye za nász i deco naso, naj protivnik ne dene nogou na poszvecseno vogrszko zemlou!

Vüpjamo premáganye nasega protivníka i v lepo bodoucsnoszt nase domovine!

Vüpjamo, ka Boug blagoszlovi rozsjé nasi bojüvnikov, ár sze bije tá bojna z mecsom isztine i vere prouti brezvernoszti!

I v tom vüpanyi szi zselmo vszi z veszélím szrdcom: Szrecsno i Blagoszloveno Nouvo leto!

K. K.-ova.

KÖZPONTI MOZI DITTRICH, MURASZOMBAT

december 31.-én, csütörtökön 1/2 ó. ó.
1943. január 1.-én, pénteken 3, 5 és 1/2 ó. ó.
január 2.-án, szombaton 1/2 ó. ó.

A DZSUNGEL TITKAI

Izzó trópusi kalandok, harcok, szerelmek filmje.
Rendezte: ERNST K. MÜLLER.

január 3.-án, vasárnap 3, 5 és 1/2 ó. ó.
január 4.-én, hétfőn 1/2 ó. ó.

MAGDOLNA

Dráma. — Főszereplők: Lázár Mária, Turai, Petrovics, Lehotay, Vaszary, Sárdy, Bilcsi stb.

Mikola Sándor

szo odebráni za kotrigo zgornye orszacske hizse

Hisztouricsni zvünrédni gyülejs je bio obdrzsáni predpreminoucsó szrejdo v nasoj vármegyövszkoj hizsi, pri steroj priliki sze je slo za odebéranye kotrige zgornye orszacske hizse. Zse pár dni pred tem sze je po cejloj nasoj krajini gücsalo, ka za tou meszto nájkéso zaszlüznoszt i zmozsnoszt májo nas vrejli, jedni i moudé domovínsar Mikola Sándor föigazgató, z koga iménom je teszno prikapseni i vküpprirasceni nas národ. On sze z nami vréd radüje i veszeli nad tem, ka nász je Goszpodin Boug pá kak gorioszlobodjene zdruzso v krili nasega jezerolejtoga Vogrszko-ga országa, gde szmo nigdár nej csütíli níksega odürjávanya, níksega ogrízávanya, nego kak szloboudni i ednákovrejdni pörgarje szmo vszigdár tálnicke bili ednáki jusov i pravíc.

Törvényhatósági Bizottság nasega vármegyöva je nasega oumornoga voditela, Mikola Sándora föigazgatója delo i nas národ z nyim vréd tak vizsiko prestimao, ka ga je ednoglászno odébrao za kotrigo zgornye orszacske hizse. Pri toj priliki szo sze nas vrejli voditel z prebránim i lejpim gouvorum zahválili za tou velko csészt. Vö szo zdignoli v szvojem gucsi, ka tou vizsiko prestimanye sze ne ticse nyüve oszobe, nego nazáj-prikapsenomi vendszkomi národi, steri je máli i je navádno tej máli národov poprejsno mislejnnye z szvetzskoga gledalscséka malokomi znáno. Máli národi, kaksí je tüdi vendszki, morejo dvá jezika obvládati. Z edne sztráni sze drzsíjo szvojega indasnyega jezika, z drüge sztráni je pa kulturno i vérsztveno dugoványe szili, ka sze morejo tüdi szouszidni véksi národov jezik tüdi navcsíti. Tou je sztánye, nad sterim na szvejti níkse szpreminyávanye ne valá. Kultura je sztrasno drága, stero sztvárjajoucse cslovecse delo grozno kosta i szi tou szamo velki, zmozsní národje lejko privoucsíjo i v takso formo doszégnejo szamosztojécsó kulturo. Po cejloj Europi je puno péld na tou gledoucs, ka szo máli národje dvojezicsni. Tirolszki ladini szo obdrzsali szvoj ladinszki jezik ali od nigdamao gucsíjo nemski. V Svájci zsvoucsi re-torománi steri je okouli sztoujezér, májo szvoj materni jezik, líki pouleg toga gucsíjo ali nemski, francuski ali taljanszki. Pojdoucs na Francusko, tam nájdemo bretone — vecs sztoujezér — kí vszi gucsíjo francuski, vendar pa szo szi obarvali sztári keltszki jezik. Na Angleskom níti ne miszlimo, ka kelko vszefelé máli národov zsvé tam, med sterimi tam nájdemo tüdi okouli 100.000 welsov, kí tüdi indasnyi keltszki jezik gucsíjo i pouleg toga angleskoga. Doszta moudri i hiresnyi lüdi je vöprislo med nyimi i ka naj szamo ednoga omejnim, Lloyd George. V Nemskom országi nájdemo nemske vende, steri jezik pa ne pase k nasemi, nego bole k polszkomi. Sztoupédészét jezér jí je i vszi od nigdamao gucsíjo nemski. Znájdejo sze tüdi véksi národi, kí gucsíjo dvá jezika. Tam szo baszki v Pireneusaj, steri je 600.000 i daleidoucs je tam 5 million ircov, kí vszíkúper znábiti menso knizsevnoszt májo, kak mi vendi, pa vendar vszi májo anglesko kulturo i vszi gucsíjo angleski. Nadale tü mámo példo na szvejti nájbole batrivnoga tri pa pou millionszko-ga finszko-ga národa, kí pouleg finnugorszko-ga jezika svédszki gucsi i je svédszko kulturo vzeo prejk, stero je tüdi pod szloulejtím ruszszkim vládanyom obarvao. Ali tü szo osztrácki szlovenci, pod steri vláda-

nye szo nase vende szpravili. Eden million 200.000 jí je, ali malonej vszi gucsíjo nemski i szvoje kulturne i vérsztvene dugoványe szi z nemskim jezikom szpuníjo vö.

Vendszki národ je tüdi od nájszta-rejsi csaszov dvojezicsen bio. V Bán-tornyí, Nagytótlaki i v Mártonhelyi bodoucsé v XIV. sztouletjí posztávlé-ne cérkvi i znoutraj na sztenáj bodoucsi freskóji i málanye nam szvedocsi, ka szo eti lüdjé v dávnóm vrejméni v dobrom sorsí zsvíeli i ka szo meli kulturo, stera je pa vogrszka bila. Kejpe vogrszki szvétcov nájdé-mo v cerkváj. Od Szvéto-ga Lászlója krála 12 kejpoj nájdémo tü. Nindri v níednoj cérkvi v országi nega telko kejpoj od Szvéto-ga Lászlója, kak eti. Escse daleidoucs nam píszma z tör-szki csaszov, reformácie i proutire-formácie, kak dokumenti, szvedocsi-jo, ka szo tej lüdjé tüdi vszigdár znali vogrszki.

Tou dvojezicsno sztánye szo v etom vármegyövi zse dávnó-dávnó poznali i szo nemesnyáki v XVIII. sztouletjí pejneze dáli vküper, z stere sume sze je dojobrnyeni Küzmic Istvánov Nouvi zákon lejko vönastampao i dao vö. Pár lejt szledi je Szily János püs-pek nagücsao Küzmic Miklós ales-peresa, ka naj píse po nasem jeziki, naj nájprvé evangéliume obrné doj i píse drüge katolicsanszke knige vu vendszkom jeziki. K tomi deli je Szily János püspek pomoucs dao, szledi pa gróf Herzan püspek z pejnezami i drügov podporov zagvüsaó i pod-pérao vödávanye vendszki knig. I tak je slo tou dale.

Ete nemeski vármegyöv je teda pred 200 lejtmi zse pomágao i pod-pérao vendszko knizsevnoszt.

Eta knizsevnoszt, ete jezik vendszko-ga lüdsztva je tüdi nas jezik i je tüdi lásztvogrszcsine. Tou sze je eti szpouvalo na etoj zemli i vsze ka sze na etoj zemli szpouva, je lásztv vszega országa, je nase!

Vendszki jezik je teda nej szamo lásztv vendszko-ga národa, nego tüdi lásztv vszega vogrszko-ga národa. I csi po muzeumaj vküperszprávlajo csrej-

pe, lándzse, stero je osztalo od sztári národov, imé vendszko-ga národa je tüdi od sztári národov osztalo, ka szvedocsi, da je té národ ohráno imé ednoga indasnyega keltszko-ga náro-da, steri je vendszki bio, kak sze tou z dela latinszki píszátelov tüdi vídi.

Vas vármegyöv teda v dühi na-szledüje szvoji sztári naprejhódecsi voditelov, gda dela na tom, ka sze-té jezik naj ne zbrise, nego ga po-mága, ka sze naj bole razcveté.

Sze razmi, ka sze vendszki národ tüdi vogrszki navcsi, kak sze je tüdi doszejgamaó návcsó. Sztarejsí lüdjé tüdi dneszdén znájo vogrszki. Mladé-zen sze je znouva zacsnola vogrszki vcsíti i miszlim, ka za pár lejt, gda sze sztáre naváde obüdíjo, gda szo sze nej szamo v souli vcsíli vogrszki, nego szo tüdi prejk hodíli v csízte vogrszke vesznice, gde szo szi vogrscsino szpopuníli, po sterom jí je pa vérsztveno vezalo tak teszno prikapcsílo, ka szo vogrszki jezik za szvo-jega vzéli i szi ga zdaj tüdi bodo. Vogrszko rejcs vendszki cslovik po-punoma tak naglása, kak právi vo-grin, ár je nyegov gücsécsi organiz-mus vu vüsztaj k tomi priszpodobno sztvorjeni.

Escse na níkoj bí rad goripouzvao pazko nemeskoga vármegyöva. Vendszki národ prevecs gouszto zsvé. Zse od nigdamao je bio prisziljeni na de-lo po tújini. Pred treszetimi lejtí je sztou lüdi zsvíelo na ednom kvadrát-nom kilométri i szo szi tak indri mogli szlüzsíti krüj. Kak dobri i posteni de-lavci szo sze nej szamo pri polszkom deli dobro vöszkázali, nego szo je radi meli tüdi po fabrikaj i bányaj. Zatogavolo proszim, naj záto vszáki pred ocsmi drzsi, ka je vendszki de-lavec za vsze prílicsen. Edno gvüsnó prestimanye zselej, líki v deli je vszig-dár dobre voule, prílicsen i veren. Csi ete nas národ domá dobí povouli dela, kak tüdi vüpam, sze v pár lejt-taj vszi navcsíjo vogrszki. Ovak sze pa szamou od szébe razmi, ka de szvoj materni jezik naprej nücaó, kak doszejgamaó.

Vsze navzoucse kotrige Törvény-hatósági Bizottsága szo z velkov paz-kov poszlúsali lejpi gucs Mikola Sán-dora, sterimi szo vecskrát z velkim éljem kricsom vzéli rejcs i toplo poz-drávlali nouvoga nasega zasztou-pníka v Felsőházi.

1 Boldog ujévet

9

kiván

4

STIVÁN ERNŐ

3

műszaki nagykereskedő
MURASZOMBAT

Nyers vadbőröket

(pézsát, görényt, mókust, borzt, mezei nyulat, házi nyulat, rókát, vidrát, nyestet stb.) és mindenféle állati szőrt a legmagasabb napi árban veszek.

Szász István, Muraszombat Lendva u. 21.

Nemzetgazdasági érdek a

Gazdák Biztosító Szövetkezete-nél

biztosítani

Mindennemű biztosításokat kartelten kívül vállal

Főképviseelő: FLISZÁR KÁROLY - MURASZOMBAT

NASA PÔT

Píszao: MIKOLA SÁNDOR

Vezdásnya nezmerno velka, od vodécsi národov na szvét prisziljena i grozepuna bojna nász na tréznoszt i ómurnoszt opomína. Zdaj je nê tisztí cajt, gda je szlobodno velke recsí glásziti, zrásne gráde zidati, príkazne za isztinoszt vzéti, szvojo volnoszt na prédnye meszto posztaviti, projekte za eden nôvi szvét goriposztávlati. Zdaj moremo z fantázie prí-dócsim képom konec vrzsti. Zdaj sze nezmimo podati fantázii i sze na nyéne képe zavúpati. Zdaj moremo szvojo cesdnoszt i szvoj rázum naprévzéti. Zdaj moremo tréžno i ómurno iszkati gvúsne ino sztálne vodécsé isztine i je nevkleknyeno moremo naszledúvati. Tákse nam pa szamo preminoucsnoszt zná dati, ár ona posztávi pred nász tiszte isztine, stere szo sze zse od doszta sztótin lét mao szpravicsale. Preminócsnoszt nam kázse pôťt vu prísesztnoszt. Jaj tisztomi národí, steri szvoji ocsákov pôťt povrzse i sze na nôvo pôťt povrné.

Nasi ocsáci szo zse vu prvi létsztótinaj nasega országa vu dobrom porazményi zsvilvi z Vögri, kí szo vu Örségi na esúvanye granic od králov táposztávlani bíli, vküp szo sze zmésali i v zsenitvo sztoupili zsnými; za gvúsno léko vzmemo, ka szo oni túdi zavúpani bíli z sztrázsanym granic. Vogrszki szo sze návcsili i dvojezicsno szo posztanolí.

Vu 13, 14 i 15 létsztótinaj, nájmre pa pod kralúvanyom Robert Károlya, Velikoga Lajosa i Hunyadi Mátyása je nasa krajina jáko bogáta bíla i vu kulturi je túdi na vizsíkój sztubi sztála. Lúdjé szo szí cérkvi vu lépom stílusí dáli zozidati i z lépimi, fresko namálanimi képi je osznajszili. Tó bogásztvo je z Vogrszkoga prislo v naso krajino i tá kultura je túdi vogrszka bíla.

Vu naszledúvajoucsi létsztótinaj sze je dvojezicsna sztáva escse bole vóosznóvila. Z vréména reformácie, antireformácie i tórszkoga obszedjenjá je vnógo píszmeni dokumentov osztanoló na nász, steri szvedocsíjo, ka szo nasi lúdjé vogrszke bozse szlúzsbe poszlúsalí, na gvülésaj vogrszke gvóvóre drszali, vogrszke píszme píszali.

Ka je tá dvojezicsna sztáva nasemi maternomi jeziki níksi kvár nê prineszla, na tó szmo vu 18-ój létsztótiní dóbili szvedóvsztvo. Vu tom vréméni szo zevcseni lúdjé vu céloj Europi meszto núcanoga díacszkoga jezika zácsali príprávlati národne jezike na znanosztno i literaturszko delo. Tak sze je zgódilo túdi prinasz, i — znameniten faktum — vogrszki píszátelje, znanci, púspece szo bíli tisztí, kí szo nase zevcsene lúdí nabúdjávalí na píszanye kníg vu lúsztvinszkom jeziki i na stampanye tēj kníg potrébne sztroske túdi oni darúvalí. Tak szmo dóbili vu nasem gúcscém jeziki napíszane verszke kníge, Nôvi Zákon, Evangéliume, abecedáriume, katekizmuse i vu 19-ój sztótiní verénávuke, mále bíblie, bíblinszke histórie, zsolttáre, peszmené, molitvené, cstenyá, návucsne, zgodovinszke itn. kníge. Escse sze i lépa literatura zácsala vóosznóviti.

Vsze tē kníge szo vu nasem jeziki napíszane, steroga mí gúc símo i steri sze je eti vu nasoj na Vogrszkom lezsécsój krajini vóosznóvo. Tē jezík je nas vo-

grszkoszlovénszki ali pa vendíski jezík. Sto ga preméniti, na drúgo formo preobrnóti scsé, tisztí fundamentum nasega zsitka i nase vere scsé dojporúsiti. Vögri szo nam pomágali tē jezík v kníge posztaviti i szamo vu Vogrszkom országi mámo mogócsnoszt ga goríobdrzsati.

Dosztakrát szmo csúli pa cstéli tózsbo, ka je tá nasa literatura mála. Ali nas národ je túdi máli. Literatura je prevecs drága cslovecsa náprava, szamo velki pa bogati národje májo mogócsnoszt na szprávlanye szvoje poszebne velke literature.

Rávno tē násztaj prisziljáva mále národé na dvojezicsno sztávo. Szvoj materni jezík domá na szvojem presztóri núcajo, z szvojim drúgim jezíkom szí pa kulturo i vérsztvinszko napréidénye szprávlajo.

Nasi ocsáci szo jezéro lét po tój dvojezicsnoj pôťi hodíli i nê je nyim na skodo bíla, nego je nyim haszek prineszla. Vu níksém táli szo nê zadnyési bíli, kak eden jezík gúcscési i vu glínom polozsáji zsvívócsi lúdjé.

Nasi vu Ameríko odvandrani brátje szo nam nájlépsó példo dáli, kak trbē po tój dvojezicsnoj pôťi hodíti. Tēj prószi, brezi visísi sól bodócsi delavci szo vu Bethlehem várasí edno vogrszko i vendísko stamparío posztavíli gorí, edne vogrszke i edne vendíske novíne dávaivo vó, znanosztne i teatrálne napréidávanya poravnávajo vu vogrszkom i vendískom jeziki i z vogrinami veszéli tivarísten zstítek zsvíejo.

Nasi ocsáci szo sze nígdár nê odtújíli od Vógrov i nígdár szo sze nê csútili tak, da bí kednoj ménsíni szlísíli i drúge národnosztí bíli. Szvoj materni jezík szo lúbilí, z vogrszkom pomocsjöv szo szí vu nyem doszta kníg szpravíli, ali kulturo i vérsztvinszko napréidénye szo szí z vogrszkom jezíkom szprávlali. Z tēm jezíkom szo pórgarje grátali edne zmozsné domovíne, stera je nyí csúvala, hráníla i bráníla, gda szo húdi vótri fúcskali. I zdaj túdi, gda szmo nazájprisli vu Vogrszki ország, je nász bógsi sors doszégno, kak drúge vu Jugoszlávíi bodócsé národé.

Nasa pôťt je nasi ocsákov pôťt. Nemre drúga bídti. Po tój, od jezéro lét mao dobro vószklácsenój, trdoj, sztálnój, gvúsnoj pôťi moremo hodíti. Dobro jo pozua-mo, nyéne dobróte i zsmécsave ocsiveszno lezsíjo pred nami. Vu velkój temnosztí, vu stero je nász tē prevelki bojnszki vrtél vrgao, neszmimo tam nyáti tó dobro poznáno pôťt, óvak sze vu nícsesz vtonímo.

Na trdno-sztálnój podlagi dobroga obcsúténya i vernosztí nasega lúsztva nede nam zmetno predpravke gorposztavíti, steri na pobógsanye nasega kulturánoga i vérsztvinszkoga sztálisa cílajo. Ali na vsze tó szamo tē má réd prídti, gda sze bojna dokoncsa.

askó Mihály bornagykereskedő
Szombathely, Szelestey László u. 24

ajánlja kiváló minőségű

faiborait

2

GAUGEL KÁROLY

RUM és LIKÖRGYÁR

SAJÁT SZESZFÖZDE, VALÓDI MÁLNA- és NARANCSSZÖRP

S Z O M B A T H E L Y
FALUDI FERENC-UTCA 30 SZÁM.

PORCELÁN
ÜVEG
KERAMIKA
ILLATSZEREK
MELLTÜK

nagy választékban és olcsón

Zrim József

Muraszombat, Horthy Miklós ut 6.

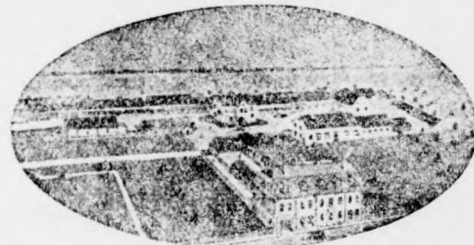
PORCELÁN
GLAZSOVINA
KERAMIKA
DISÉCSÉ VODE
BROSI

v velkom prebérányi i fál

BENKÓ JÓZSEF

H U S Á R U É S K O N Z E R V G Y Á R

Sürgöny:
BENKÓ,
Muraszombat

Postatakarékpénz-tári csekszámla
74009.

MURASZOMBAT

Od kédna do kédna

Med vodinami Don i Volga szo véksi sereg ruszov zagrádíli notri, drúgi tao napádajoucsi ruszov szo pa prouti szevri porinóli nazáj. V ednom dnévi szo ruszi 90 eroplánov i 101 tankov zgúbili. V pou leti szo ruszam vnicsili blúzi 13.000 eroplánov. Nasi honvédje, celou z Sopron i Veszprém vármegyóva szo sze jáko dobro vószkázali. Med sturmajoucsimi tankami szo 42 takov vnicsili, nasi eropláni szo pa sztálno napádali z velkov szrecsov kolonije neprijátela i nyúve stellungé, med sterimi szo razrúsíli 68 mensi feszlungov. Na szvétí vecsér je poprejk zadoszta mirovno bílou.

Dolincsar, Möröcsar, Goricsánec
Hangoztatja rëges-rëgen:

Jó magyar
bornak
nem kell céger

Finom badacsonyi és egyéb balatonmelléki borok szolid áron nagyban és kicsinyben állandóan kaphatók

Titán János

bornagykereskedőnél — Kísszombal.

V Tuniszi dén i nous ruzsíjo i kucséjo taljanszke i nemske bombe amerikanszke i angleske stellungé. Preminoucsó szoboto szo 22 neprijátelszki eroplánov sztrejlíli tú doj.

Darlan admirálisa szo preminoucsí csetrtek v Algíri dojstrelíli. Bújo ga je eden 20 lejt sztar francus, steroga imé nescsejo na szveklo dati. Kak je znáno, je Darlan szvojo domovíno oudao i tak prípravo pouťt, ka szo amerikanci v Afríki lejko na szújo prisli, zavolo steroga szo ga domá vózatájíli, angleszi szo pa túdi mrzíli na nyega, ár znájo ka szo amerikanci nej zavolo lúbézni prisli v Afríko, nego ka szí tam níka scséjo túdi po bojni obdrzsati z francuskoga

imánya. Szkoron gvúsno je, ka szo Darlana angleszi dáli prepravíti, ár zsvíányiszko pajdástvo je nej právo pajdástvo.

V Szredozemszkom mourji szo taljání potoupíli dvá hajouva i edno podmorníco, v Atlantszkom oceáni pa nemci stíri velki i vecs mensi hajouvo.

Japáni szo z velkov mocsjouv zacsnóli bombardejratí vojaska oporiscsa v Índíji. Po induskom jeziki szo goripouzvalí mesztancsare, ka sze naj odsztráníjo z tēj várasov. Mocsnó szo napadnóli Kalkuttó. V Índio szo zse 30 km prisli notri.

Roosevelt i Churchil sze znouvics scséta szrécscati, ka szí vópogucsíta políticsno i vojasko sztánye.

Na univerzi v Belgrádi szo 34 rédni profeszorov djáli v penzíjo pouleg szkoncsanya szrbszkoga míniszterszkoga tanácsa.

Modern ebédlő

kaukázusi diófából és redőnyös iroda-asztal
eladó: HEIMER ANDRAS, Muraszombat,
Rákóczi Ferenc u. 28. I. em.

Naznányam

vszém postúvaním konyszkim kmetám, ka szera doubó v muraszombati járásí od prve vogrszke králevszke zsrébcársne zsrébcá (Oberlandszkoga), steroga szí vszáki lejko poglédne v Mártonhelyi pod 16 his. numerov.

BENKÓ KÁLMÁN.

HOUBE

za díake, levante ino civile nájfalej dobíjte pri C V E T K Ó J Ó Z S E F-i, MURASZOMBAT.

Lendva u. 6.

Na zselo po meri - Díjaski i levante znáki

ITT

a vadászszezon!!

MURAVIDÉKI
VADÁSZOK

lőtt vad

értékesítő szerve a

ZALAEKSPORT

K. F. T.

ZALASZENTIVÁN

Telefon: ZALASZENTIVÁN 1.

Sürgöncím: ZALAEKSPORT
ZALASZENTIVÁN

Nagyobb mennyiséget
helyszínen átvesszünk.